

**Политики и практики в областта на
професионалното образование и обучение
в сферата на признаването на
професионалните квалификации**

София, 17.10.2019 г.

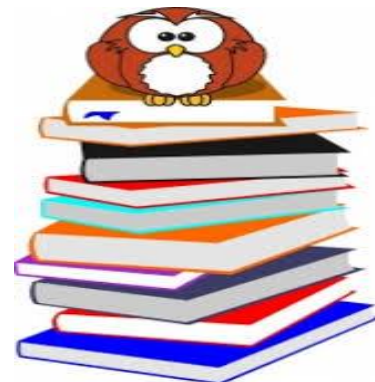
Цели на презентацията

- Да се повиши степента на информираност на заинтересованите страни относно политиките по признаване на професионални квалификации;
- Да се направи кратък преглед на развитието на законодателната рамка в България, свързана с признаването на професионални квалификации;
- Да се популяризира ролята на Европейската система за трансфер на кредити (ECVET) като инструмент за насърчаване и улесняване на признаването на професионални квалификации

Основни насоки за развитие на системите за ПОО

- Законодателството да насърчава сравняването на резултатите от ученето, а не съдържанието на програмите за обучение
- Законодателството да осигури по-справедливо, по-лесно и прозрачно признаване на квалификациите

Основни нормативни и стратегически документи в системата на ПОО

- Закон за професионалното образование и обучение , посл. изм. и доп. ДВ. бр. 92 от 6 Ноември 2018г., доп. ДВ. бр.108 от 29 Декември 2018 г.
- Закон за признаване на професионалните квалификации, Обн. ДВ. бр.13 от 8 Февруари 2008г.
- Наредба № 2 от 13.11.2014 г. за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности, обн., ДВ, бр. 96 от 21.11.2014 г.
- Наредба № 8 от 11 август 2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование, обн. ДВ, бр. 66 от 23 август 2016г., Наредба № 11 от 01 септември 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците, обн. ДВ, бр. 74 от 20 септември 2016 г.,
- Наредби за придобиване на квалификация за придобиване на квалификация по професии (с тези наредби се утвърждават Държавните образователни стандарти)
- Рамкови програми за ученици и лица, навършили 16 години, утвърдени със заповед на министъра на образованието и науката
- Национални изпитни програми за придобиване на квалификация по професии

Основни нормативни и стратегически документи в системата на ПОО - 2

- Списък на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от ЗПОО – представя в структуриран вид професиите и специалностите, класифицирани по професионални направления и степени на професионална квалификация
- Национална квалификационна рамка на Р. България, утвърдена с Решение на МС през 2012 г.
- Стратегия за развитие на професионалното образование и обучение 2015-2020 г. - приета с Решение на МС на 22.10.2014 г.
- План за действие за 2015-2017 г. в изпълнение на Стратегията за развитие на професионалното образование и обучение, приет с Решение на МС от 03.07.2015 г.
- Актуализирана Стратегия за развитие на професионалното образование и обучение 2019-2021 г. – проект <https://www.mon.bg/bg/100164> - до 18.10.2019 г.
- План за действие за 2019-2021 г. в изпълнение на Стратегията за развитие на професионалното образование и обучение - проект <https://www.mon.bg/bg/100164> - до 18.10.2019г.

Основни политически и стратегически документи в системата на ПОО

Регламентират основните изисквания по отношение **придобиването и признаването** на професионални квалификации чрез:

- Структурата и съдържанието на Държавните образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии (ДОС);
- Основните понятия, свързани с прилагането на Системата за трансфер на кредити в ПОО (ECVET) – резултати от ученето, единици резултати от ученето, кредити, натрупване и трансфер на кредити и др.
- Структурата и съдържанието на рамковите програми, на учебните планове и учебните програми по професионална подготовка – посочени са видовете професионална подготовка и взаимовръзката им с ДОС за придобиване на квалификация по професии
- Реквизитите на документите за придобита професионална квалификация – свидетелства и удостоверения за професионално обучение и на сокумантите за валидиране;
- Издаването на Европас - приложение към документите за професионална квалификация;
- Изискванията и процедурите за валидиране на професионални знания и умения, придобити чрез неформално и информално учене

Пътища на учене

■ Формално образование и обучение

■ Неформално обучение и информално учене

ЦЕЛИ НА ESCVET

- Да улесни **признаването** и натрупването на умения, свързани с работата и на знания, придобити по време на престой в друга страна;
- Да осигури съвместимост между различните системи на професионално образование и обучение в Европа;
- Да даде на хората възможност за по-голям контрол над тяхното професионално образование и обучение;
- Да направи придвижването в различни страни и учебни среди по-привлекателно.

Прозрачност на квалификациите и принципите на ECVET

Квалификация

Резултати от ученето

Единици резултати от учене

Оценка на резултатите от учене

Валидиране на резултатите от учене

Признаване на резултати от ученето

Кредити

ecvet

European Credit system for
Vocational Education & Training

Резултатите от ученето

средство за повишаване на прозрачността, сравнимостта и признаването на професионалните квалификации

- прозрачна структура на квалификациите, свързана с нивата по НКР и ЕКР;
- описание на квалификациите чрез използване на подход, ориентиран към резултати от ученето – набор от знания, умения и компетентности;
- квалификациите са структурирани в по-малки самостоятелно обособени части - единици резултати от ученето;
- квалификационната система използва кредити или друг измерител за определяне на значимостта и тежестта на придобитите резултати от ученето

Резултатите от ученето

средство за повишаване на прозрачността, сравнимостта и признаването на професионалните квалификации

- осигурява признаването на неформалното и информално придобити резултати от учене;
- признаването на периоди на ПОО, прекарани в чужбина, е улеснено
- възможност за предлагане на гъвкави индивидуални учебни пътеки;
- преносимостта на резултати от ученето от една квалификация в друга в рамките на страната е възможно;
- признаването на части от професионални квалификации от други системи за ПОО, квалификации, институции, е улеснено;
- възможност за трансфер на квалификации от други системи, квалификации или институции, е възможно.

ДЪРЖАВНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ СТАНДАРТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИИ

Изисквания към
кандидатите

ОПИСАНИЕ НА
ПРОФЕСИЯТА

Единици
резултати от
ученето

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ
МАТЕРИАЛНАТА БАЗА

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ
ОБУЧАВАЩИТЕ

ЕРУ от професия „Приложен програмист“, ниво 4 по НКР/ЕКР (3-та СПК)

Наименование на единицата:	Модели на програмиране
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Приложен програмист
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 9.1:	Познава същността на обектно-ориентирания модел
Знания	• Познава същността на обектно-ориентирания модел • Разбира основната идея зад този модел • Познава основните понятия в обектно-ориентираното програмиране • Разбира връзката между типовата система на даден език за програмиране и неговия обектен модел • Знае общото между типове, класове и обекти • Разбира термина "предаване на нещо по референция" • Знае разликата между "референтна" и "примитивна" стойност • Разбира абстракцията и нейното приложение в обектно-ориентирания модел • Знае начина за изграждане на абстракция
Умения	• Използва обектно-ориентиран език за програмиране • Посочва грешки в чужд код, написан в обектен стил
Компетентности	• Способен е да решава проблеми в обектно-ориентиран стил • Проучва начина на работа на различни стандартни библиотеки, като разбира какви способности за абстракция са използвани при имплементацията

Резултат от учене 9.2:	Познава същността на функционалния модел
Знания	- Знае същността на чистата функция и нейното приложение - Разбира понятието страничен ефект и посочва къде се среща - Знае същността на функцията от по-висок ред и нейното приложение - Разбира композицията на функции и нейната цел - Разбира основните функции от по-висок ред - map, filter, reduce - Знае същността на lambda (анонимна) функцията и нейното приложение - Обяснява термина рекурсия
Умения	- Пише без променливи / for цикъл - Пише с използването на рекурсия - Използва функции от по-висок ред и анонимни функции за често срещани операции, за които трябва цикличен оператор / условен оператор (for / if) - Пише чисти функции и разделя кода на чиста/нечиста част (до колкото е възможно и го позволява езика) - Структурира кода така, че функциите със страничен ефект да са само на необходимите места
Компетентности	- Разрешава проблем, използвайки функционален стил - Способен е да идентифицира във вече работеща програма/проект кои части се състоят от чисти функции и кои части се състоят от функции със странични ефекти
Средства за оценяване:	Средство 1: - Практически задачи по програмиране Средство 2: - Решаване на тест
Условия за провеждане на оценяването:	За средство 1: - Компютърна зала За средство 2: - Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	За средство 1: - Вярно и точно изпълнява поставените задачи, като демонстрира усвоените компетентности За средство 2: - Отговаря правилно на зададените въпроси като се съобразява с определеното за изпита време

Предизвикателства пред системата на ПОО

- ✓ Да продължи да се реформира системата на ПОО по посока създаване на по-гъвкави обучителни пътеки за придобиване на квалификация за професии от различните сектори
- ✓ Необходимост от актуализиране на съществуващите учебни програми по професионална подготовка, за да съответстват по-пълно на Държавните образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии
- ✓ Необходимост от актуализиране на НИП по професии в съответствие с Държавните образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии
- ✓ Осигуряване на гаранции, че лицата, придобили квалификация имат необходимата професионална подготовка – знания, умения и компетентности, за да отговорят на изискванията, поставени от работодателите
- ✓ Осигуряване на качеството на квалификацията, така че тя да отговаря на критериите в НКР
- ✓ Развитие на системата за валидиране на професионални знания и умения с цел популяризиране сред заинтересованите и улесняване на достъпа на желаещите да се включат в процедури по валидиране

Въпроси и предложения за дискусия

ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

<http://www.navet.government.bg>

Национална агенция за професионално образование и обучение (НАПОО) –Национална координационна точка за ECVET в България

<http://www.mon.bg> - Министерство на образованието и науката

<https://nacid.bg/bg/home/> - Национален център за информация и документация

<http://www.ecvet-toolkit.eu>